

Abraham 2 – Beloften – Genesis 18:1-15 en 21:1-7

- Lezing: Genesis 18:1-15 en 21:1-7

¹De HEER verscheen opnieuw aan Abraham, bij de eiken van Mamre. Op het heetst van de dag zat Abraham in de ingang van zijn tent. ²Toen hij opkeek, zag hij even verderop plotseling drie mannen staan. Onmiddellijk snelde hij de tent uit, naar hen toe. Hij boog diep ³en zei: 'Heer, wees toch zo goed uw dienaar niet voorbij te gaan. ⁴Ik zal wat water voor u laten halen zodat u uw voeten kunt wassen. Maak het u hier onder de boom intussen gemakkelijk. ⁵Ik zal u ook iets te eten brengen, zodat u weer op krachten kunt komen voordat u verdergaat. Daarvoor bent u immers bij uw dienaar langsgeslagen?' Zij antwoordden: 'Dat is goed, ga uw gang.'
⁶Abraham haastte zich naar de tent, naar Sara. 'Vlug,' zei hij, 'drie schepel fijn meel! Maak deeg en bak brood.' ⁷Daarna snelde hij naar de kudde, zocht een mooi kalf uit dat er mals uitzag, en gaf dat aan een knecht, die het onmiddellijk klaarmaakte. ⁸Hij haalde boter en melk, nam het gebraden kalf en zette alles aan zijn gasten voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan onder de boom.
⁹'Waar is Sara, uw vrouw?' vroegen zij hem. 'Daar, in de tent,' antwoordde hij. ¹⁰Toen zei een van hen: 'Ik kom over precies een jaar bij u terug en dan zal uw vrouw Sara een zoon hebben.' Sara, die in de ingang van de tent stond, achter de man, hoorde dat. ¹¹Nu waren Abraham en zij op hoge leeftijd gekomen en de jaren dat een vrouw vruchtbaar is, lagen al ver achter haar. ¹²Daarom lachte ze in zichzelf. Zou een zwangerschap voor mij dan nog weggelegd zijn? dacht ze. Ik ben immers verwelkt, en ook mijn man is al oud. ¹³Toen vroeg de HEER aan Abraham: 'Waarom lacht Sara, waarom vraagt ze zich af of ze op haar leeftijd nog wel een kind ter wereld kan brengen? ¹⁴Is ook maar iets voor de HEER onmogelijk? Op de vastgestelde tijd, over precies een jaar, kom Ik bij je terug en dan heeft Sara een zoon.' ¹⁵Geschrokken ontkende Sara: 'Ik heb niet gelachen.' Maar Hij zei: 'Ja, je hebt wel gelachen.'

¹De HEER zag om naar Sara zoals Hij had beloofd, Hij gaf haar wat Hij had toegezegd: ²Sara werd zwanger en baarde Abraham op zijn oude dag een zoon, op de vastgestelde tijd, die God hem had genoemd. ³Abraham noemde de zoon die hij gekregen had en die Sara hem geboort had, Isaak, ⁴en hij besneed Isaak toen deze acht dagen oud was, zoals God hem had opgedragen. ⁵Abraham was honderd jaar toen zijn zoon Isaak werd geboren. ⁶'God maakt dat ik kan lachen,' zei Sara, 'en iedereen die dit hoort zal met mij mee lachen. ⁷Wie had Abraham durven voorspellen dat ik ooit een kind de borst zou geven? En toch heb ik hem op zijn oude dag nog een zoon geboort!'

Preek

Lieve mensen,

Ik moest er meteen weer aan denken bij het lezen van Genesis 18. Het was 2003 en wij waren zojuist, verhit en met vier jonge kinderen, aangekomen op Camping 'le Fleutron' bij het meer van Geneve. Bij het opzetten bleek dat ik vergeten was plastic grondzeil te kopen voor onder de voortent. En als klap op de vuurpijl hadden we geen contant geld bij ons en op de camping kon je alleen contant je patatje afrekenen. Vermoeid, discussiërend en binnensmonds scheldend zetten Marie José en ik met behulp van de oudste kinderen de vouwwagen op.

Toen die stond en wij ff stonden uit te puffen kwam er een hoofd uit de tent naast ons. 'Sorry, maar hier heb je vijftig euro. Kun je zo eten kopen in de snackbar'. Dat heb je met tenten. Alles is goed

hoorbaar, zelfs als je fluisterend en sissend elkaar van repliek dient. Ze hadden de hele tijd mee zitten luisteren en medelijden gekregen. – het bleek overigens een christelijk gezin uit Zwolle en we hebben een heel gezellige vakantie met ze doorgebracht – Maar goed, hier moest ik dus aan denken bij deze geschiedenis.

...

Want er zitten drie mannen te eten in de schaduw van een boom. Abram staat er bij. Gastvrij en dienstbaar. Het is het heetst van de dag, het is stil en loom. Een gesprek ontwikkelt zich. Het is te horen in de tent vlakbij. En ineens proest iemand het uit van het lachen.

Slide: Beloften: God laat je lachen

Slide: Gastvrij zijn voor God

Het tijdstip is vreemd. Op het heetst van de dag, zo staat er. Dan ga je niet op pad. Iedereen houdt siësta. Je doet zo weinig mogelijk om niet bevangen te raken door de hitte. Ook Abraham zit in de schaduw van de luifel. Te mijmeren, te dutten. Maar dan ineens ziet hij drie mannen aankomen. Hij snelt naar ze toe, geeft ze een plek in de schaduw en haalt alles uit de kast. Grote gastvrijheid! Hij werkt zich in het zweet voor deze drie voorbijgangers. Op dit ongelegen tijdstip.

Ze blijken meer van Abraham te weten dan een gewone sterveling. Ze weten Sara's nieuwe naam, die nog niet in de omgeving bekend zal zijn geweest. God zelf is in menselijke gedaante naar Abraham toegekomen. Wij wisten dat al in vers 1. Abraham beseft het nu ook.

Zo gaat dat dus: God kan je zomaar op het meest ongedachte moment tegemoet komen. Juist als het niet uitkomt. Als je het niet verwacht. Of niet meer verwacht. Je hebt zo gebeden, maar er kwam maar geen antwoord. Je hebt de moed opgegeven dat er nog verandering in je situatie zal komen. Of je bent zo druk met van alles en nog wat, dat je Gods stem in dat alles niet hoort. God kan zich ieder moment openbaren. En de gastvrijheid van Abraham is voorbeeldig.

Jezus zegt later in Matteüs 25 dit als het gaat over de schapen en de bokken:

Slide: ³⁴Dan zal de koning tegen de groep aan zijn rechterzijde zeggen: "Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. ³⁵Want Ik had honger en jullie gaven Mij te eten, Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen Mij op, ³⁶Ik was naakt en jullie kleedden Mij. Ik was ziek en jullie bezochten Mij, Ik zat gevangen en jullie kwamen naar Mij toe." ³⁷Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: "Heer, wanneer hebben wij U hongerig gezien en U te eten gegeven, of dorstig en U te drinken gegeven? ³⁸Wanneer hebben wij U als vreemdeling gezien en opgenomen, U naakt gezien en gekleed? ³⁹Wanneer hebben wij gezien dat U ziek was of in de gevangenis zat en zijn we naar U toe gekomen?" ⁴⁰En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de geringsten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan."

Ze hadden geen idee dat ze in die arme, die naakte, dat ze daarin Jezus ontmoet hebben. Maar ze waren alert om de missie van God vorm te geven door gastvrijheid en dienstbaarheid. Door te letten

op wie hun hulp nodig had en die hulp dan ook te bieden. God kan zich op ieder moment en in ieder ander mens openbaren.

Later in de Bijbel komt er nog een tekst hierover voor:

Slide: houd de gastvrijheid in ere, want zo hebben sommigen zonder het te weten engelen ontvangen. (Hebr.13:2)

Er staat een heel bijzonder woord in het Grieks voor 'gastvrijheid', namelijk 'filoxenia'. Letterlijk: liefde voor vreemdelingen. God openbaart zich zomaar in de vreemdeling. Ook bij Abraham is dat het geval. Hiervoor kwam God altijd als 'de Ontzagwekkende' en de Onzienlijke. Maar nu ineens als voorbijganger. Drie mannen komen langs zijn tent. Stel je voor dat hij ze gewoon had laten passeren. Ff geen tijd, geen energie. Maar dat gebeurt niet. Hij staat open voor de ander. En zomaar ontmoet hij God in menselijke gedaante. Als voorbode van Kerst.

Slide: Belachelijke beloften

Eigenlijk zijn ál Gods beloften belachelijk. Als je het menselijk bekijkt. Zoals ik al zei in de vorige preek: Gods beloften zijn scheppingswoorden. Ze roepen iets tevoorschijn dat er niet is. Het is moeilijk te geloven. Neem ons verhaal: Abraham, bijna 100. Seks zal niet meer zo soepel gaan. Als het er al van komt. En Sara heeft de menopauze allang achter de rug heeft. Wij een zoon?

Het is zoals het vaak gaat in de Bijbel. God gebruikt vaak juist uitzichtloze situaties om zichzelf te laten zien. Hier wordt een trend gezet van onverwachte zwangerschappen. Tot zelfs een maagd uiteindelijk zwanger raakt. En zo is er meer: een graf dat al drie dagen dicht is gaat open: doden staan op. Maar ook eerder al: Jozef in een put. In de gevangenis. Schopt het straks tot onderkoning. En een vervolger van de kerk wordt de belangrijkste apostel. Voor God is niets onmogelijk.

Dat is moeilijk te geloven. Abraham wordt de vader van alle gelovigen genoemd. En hij is ook echt een voorbeeld. Maar wat ik eigenlijk niet wist, is dat Abraham óók zoveel moeite had met deze belofte van God. Van Sara wist ik wel dat zij moest lachen en ik dacht altijd dat de naam Isaak daarop gebaseerd is. Dat betekent namelijk: hij zal lachen. Maar óók Abraham heeft gelachen om deze belofte:

Slide: ¹⁵Verder zei God tegen Abraham: 'Wat je vrouw Sarai betreft, voortaan moet je haar niet meer Sarai noemen maar Sara. ¹⁶Ik zal haar zegenen en jou bij haar een zoon geven. Ik zal haar zo rijk zegenen dat er volken uit haar zullen voortkomen en koningen van haar zullen afstammen.' ¹⁷Abraham boog zich diep neer, maar lachte en dacht: Hoe zou iemand van honderd nog een kind kunnen krijgen? En Sara, zou zij op haar negentigste nog een kind ter wereld kunnen brengen? (Genesis 17)

Ook Abraham dus, die geroemd wordt om zijn vertrouwen op God. Vriend van God genoemd in Psalm 105. Ook hij kon het dus niet geloven. Een ouder echtpaar, dat moet lachen om die dwaze belofte van God dat ze nog een kind zullen krijgen. Geloven en vertrouwen is nog niet zo gemakkelijk. Je voelt je zomaar in de maling genomen.

Het mooie is dat God Sara en Abraham niet straft om hun twijfel. En ook Sara niet wegduwt als ze tegen hem liegt dat ze niet gelachen heeft. God is voor de vervulling van zijn beloften niet afhankelijk

van ons geloof. Hij leunt niet op ons vertrouwen in Hem om zijn missie in deze wereld waar te maken. God is groter dan dat. Hij houdt woord. *As simple as that.*

En toch gebruikt God jouw geloof wel. Abraham gaat dan toch weer met Sara naar bed. En het wonder gebeurt in hun leven: ze raakt in verwachting. Dat zei ik vorige week ook al: Gods beloften worden wel waar in de weg van gehoorzaamheid. Ook al vertrouw je God misschien niet helemaal en vind je zijn beloften om te lachen. Toch gehoorzaam zijn weg gaan. En dan zul je zien. (Hebr.11:11)

Slide: Vreugde als vervulling

Wat een blijdschap als Isaak geboren wordt. De lach zit in zijn naam. De vreugde spat er van af. Mooi als dat zo gaat in je leven.

En ik hoor je denken: maar ik dan? Als je een onvervulde kindervens of partnervens hebt. Of je hebt zo gebeden: om genezing, om licht in je duistere gemoed, om herstel van relaties. God belooft toch er bij te zijn? Voor me te zorgen? Er zijn zoveel onverhoorde gebeden. Wat nou vreugde als vervulling?

Kijk, *ik* zie niet hoe. Echt niet. Verdriet is soms *killing*. En de pijn niet te harden. Gods beloften zijn belachelijk. En toch ... zou voor de HEER iets te wonderlijk zijn? Is voor God ook maar iets onmogelijk? Ik klamp me vast aan de gehoorzaamheid van Abraham en Sara. En blijf God bestoken met mijn gebeden. Dat uiteindelijk mijn leven, jouw leven vervuld zal worden met vreugde. En deze wereld, ook die. Recht, verzoening, feest. Daar hoop ik op. Daar wacht ik op. Het is in Gods handen.

Amen